

UNDERSØKELSE AV VANNPLANTER

I EN DEL AV NORDRE ØYEREN

SOMMEREN 1991

Undersøkelsen ble utført 12. og 13. august 1991.

Knut Eie

NORDRE ØYEREN FUGLESTASJON

NOVEMBER 1991

★ FORMÅL ★

Bakgrunnen for denne undersøkelsen var et ønske om å kartlegge forekomsten av en del vannplanter som kan fungere som svanemat. Formålet var ikke en nøyaktig tidkrevende undersøkelse, men å innhente noe informasjon. Med bakgrunn i den informasjon som kom fram i denne undersøkelsen, kan man finne ut hvordan forekomsten av disse vannplantene endrer seg over en del år. Det forutsetter at lignende undersøkelser blir foretatt med noen års mellomrom. Hvis man ut fra dette for eksempel oppdager en drastisk nedgang av disse vannplantene, kan dette påvirke livsbetingelsene for overvintrende sangsvaner.

Fra Øra ved Fredrikstad er det et kjent eksempel på at mudring av en kanal førte til at vannplanter ble "kvelt" av mudder, som førte til at det ble lite vannplanter igjen. Dette igjen medførte en drastisk tilbakegang av overvintrende sangsvaner i området. Hvis man skulle finne en lignende utvikling av vannplanter i Nordre Øyeren, kan man rope et varsko slik at eventuelle tiltak kan bli satt inn.

Hva slags tiltak dette kan være er uvisst, men hvis det for eksempel forekommer mudring lenger oppe i Glomma i forbindelse med et veiprosjekt, kan jo det være årsaken. Da må man sørge for minst mulig mudder kommer ut i Øyeren, eller at veiprosjektet stanses.

★ METODER OG OMRÅDE ★

Området som ble undersøkt var Nitelva fra NØF's hytte og sørøstover, og Storråka fra sørspissen av Fautøya, langs Årnestangen til Rundsand. I dette området kjørte vi med båt.

De åpne vannmassene sør for Årnestangen og øst for Flateby ble også undersøkt, men ikke med båt. For å dekke dette området sto vi på Rud, Flateby og så utover vannflaten med både kikkert og teleskop. Områder hvor det vokste vannplanter ble plottet inn på et kart.

Med oss i båten hadde vi kart, 2 meter lang tomme stokk, skrivesaker og bestemmelseslitteratur for planter. Vi noterte felter hvor det vokste planter, hva slags type, hvilke dybder de vokste på og bredden på feltet.

Den 12.8 dekket vi Nitelva fra NØF's hytte til sørspissen av Årnestangen og Rundsand. Da var Yngve Kvebæk og Knut Eie med.

Den 13.8 dekket vi Stakasand og deler av Storråka med båt. I tillegg sto vi på Rud i Flateby og så utover. Øyvind Syvertsen var med på dette i tillegg til de to fra 12.8.

* RESULTATER AV UNDERSØKELSEN *

De forskjellige områdene eller feltene som det vokser planter på, vil være nummerert, for å referere til felter på et kart.

1. Sørvestsiden av Fautøya, fra rett overfor NØF's hytte til sørspissen. Åpen strand.

Flotgras.

Bredde: Fra stranda til 15-20 meter utover, ble smalere mot spissen. Mellom stranda og 5 meter utover var det glissent eller ingenting.

Maks. dybde 1,9 meter.

2. Nordsiden av Årnestangen, fra 50 meter øst for betongbrygga og østover. Randsone med trær.

Flotgras.

Bredde: Flotgraset vokste mellom 2 og 7 meter fra stranda.

Innenfor 2 meter var det ingenting.

Dybden var mellom 0,4 og 1,9 meter.

3. Østsiden av Årnestangen. Randsone med trær.

Hjertetjønna. 40 meter langt felt.

Bredde: Vokste mellom 4 og 10 meter, innenfor var det ingenting.

Dybde: 0,9 - 2,1 meter. Det meste hadde en maks. dybde på 1,8 meter.

4. Østsiden av Årnestangen, sørover til den gamle slåmaskinen.

Mest hjertetjønna, som vokste innerst. Flotgras vokste ytterst, men mer sparsommelig.

Bredde: 4 - 10 meter fra stranda.

Maks. dybde: 1,9 meter.

5. Østsiden av Årnestangen, sørover mot sørspissen.

Vokser ingenting her. Veldig aktive kanter og bånn, og det er kanskje erosjonen som medvirker til at det ikke vokser noe her.

6. Mellom Årnestangen og Rundsand.

Spredt forekomst av både flotgras og hjertetjønna. Var ikke noe sammenhengende vegetasjon, men bare flekkvis.

Maks. dybde: 1,9 meter.

7. Utenfor Rundsand, mot sørvest.

Hjertetjønna, meget tynt og spredt.

8. Like sørvest for Stakasand i Storråka.

Hjertetjønna, bare en liten flekk.

9. Storråka sør for Stakasand.
Storvassoleie, spredte flekker.

10. Øyeren sør for Årnestangen, øst for Flateby. Notert fra
god utsikt på Rud i Flateby.
Kunne observere flere områder med vannplanter. Disse er
markert på kartet. Gjelder vannplanter generelt, men antar at
hjertetjønna og flotgras dominerer.

Feltene 1-9 er markert på kart 1.

Felt nr. 10 er markert på kart 2.

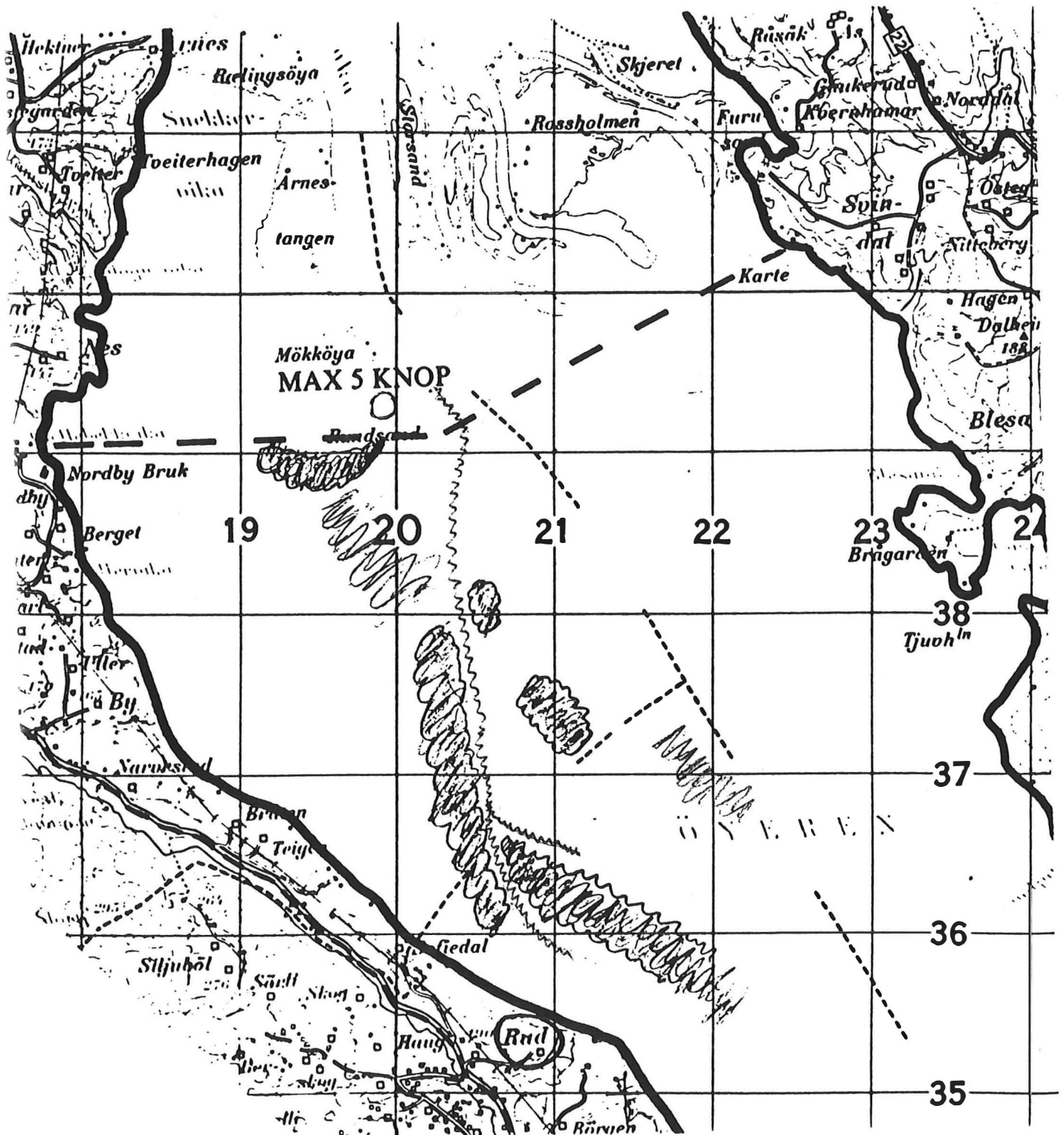
Markerer Jeltene 1-9.

Kart 1.

Kart 2.

Markeren del som er nevnt under punkt 10.

~~~~~ Rak, balled

~~~~~ Fylldig vannvegetasjon

~~~~~ Glinen vannvegetasjon